ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

TRẦN TÚ ANH

HOÀN THIỆN HOẠT ĐỘNG KIỂM SOÁT NỘI BỘ TẠI NGÂN HÀNG NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN VIỆT NAM - CHI NHÁNH TỈNH THÁI NGUYÊN

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG
Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

Thái Nguyên - 2017

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

TRẦN TÚ ANH

HOÀN THIỆN HOẠT ĐỘNG KIỂM SOÁT NỘI BỘ TẠI NGÂN HÀNG NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN VIỆT NAM - CHI NHÁNH TỈNH THÁI NGUYÊN

Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ
Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Bùi Quang Tuấn

Thái Nguyên - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa từng được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cám ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn này đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 12 năm 2017

Tác giả luận văn

Trần Tú Anh

LỜI CẢM ƠN

Quá trình học tập và thực hiện luận văn này tôi được sự giúp đỡ của nhiều cá nhân và tập thể. Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất đến tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu. Trước hết, tôi xin trân thành gửi lời cảm ơn sâu sắc đến PGS.TS. Bùi Quang Tuấn - người đã trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn tập thể giáo viên Khoa chuyên môn và chuyên viên Phòng đào tạo Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh đã tạo điều kiện giúp đỡ và hướng dẫn tận tình cho tôi trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn ban lãnh đạo Ngân hàng nông nghiệp và Phát triển nông thôn Việt Nam - Chi nhánh Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong việc thu thập số liệu và những thông tin cần thiết cho việc nghiên cứu luận văn này.

Tôi xin cảm ơn nhiều tới gia đình tôi, bạn bè, đồng nghiệp đã luôn ở bên tôi, động viên, chia sẻ và tạo điều kiện cho tôi trong suốt thời gian học tập và nghiên cứu luận văn này.

Trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 12 năm 2017

Tác giả luận văn

Trần Tú Anh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN i
LỜI CẢM ƠN ii
MỤC LỤC..... iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT.....vi
DANH MỤC BẢNG BIỂU vii
DANH MỤC CÁC HÌNH..... viii
MỞ ĐẦU 1
1. Tính cấp thiết của đề tài 1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....2
4. Ý nghĩa khoa học và những đóng góp mới của luận văn.....3
5. Kết cấu của luận văn 3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ HOẠT ĐỘNG KIỂM SOÁT NỘI BỘ CỦA NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI.....5
1.1. Một số vấn đề chung về Ngân hàng thương mại (NHTM).....5
1.1.1. Khái niệm và đặc điểm NHTM.....5
1.1.2. Các chức năng của Ngân hàng thương mại.....6
1.1.3. Các nghiệp vụ của NHTM 8
1.2. Hoạt động Kiểm soát nội bộ của Ngân hàng thương mại 10
1.2.1. Khái niệm hoạt động kiểm soát nội bộ (KSNB) của NHTM.....10
1.2.2. Tầm quan trọng của hoạt động kiểm soát nội bộ tại NHTM 18
1.2.3. Nội dung hoàn thiện hoạt động kiểm soát nội bộ tại NHTM.....20
1.3. Một số bài học kinh nghiệm về kiểm soát nội bộ tại các NHTM trên thế giới và ở Việt Nam.....29
1.3.1. Kinh nghiệm một số ngân hàng quốc tế về hoàn thiện hoạt động kiểm soát nội bộ 29
1.3.2. Bài học kinh nghiệm về hoàn thiện hoạt động kiểm soát nội bộ trong các ngân hàng ở Việt Nam 31
1.3.3. Bài học kinh nghiệm về hoàn thiện hoạt động kiểm soát nội bộ tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Việt Nam - CN tỉnh Thái Nguyên.....33

Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....36
2.1. Câu hỏi nghiên cứu 36
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....36
2.2.1. Phương pháp tiếp cận và thu thập thông tin.....36
2.2.2. Phương pháp tổng hợp, xử lý số liệu 38
2.2.3. Phương pháp phân tích thông tin 40
2.3. Hệ thống tiêu chí nghiên cứu 40
2.3.1. Hệ thống tiêu chí đánh giá kết quả hoạt động của ngân hàng.....40
2.3.2. Các tiêu chí về quy mô và chất lượng hoạt động tín dụng.....41
2.3.3. Tiêu chí về số lượng khách hàng có quan hệ tín dụng.....42
2.3.4. Hệ thống tiêu chí đánh giá hoạt động KSNB tại NHNo&PTNT Việt Nam - Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên.....42
Chương 3: THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG KIỂM SOÁT NỘI BỘ TẠI NGÂN HÀNG NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN VIỆT NAM - CHI NHÁNH TỈNH THÁI NGUYÊN.....43
3.1. Khái quát chung về NHNo&PTNT Việt Nam - CN tỉnh Thái Nguyên.....43
3.1.1. Đặc điểm hình thành và phát triển 43
3.1.2. Cơ cấu tổ chức và mạng lưới hoạt động 44
3.1.3. Tình hình hoạt động kinh doanh của NHNo&PTNT Việt Nam - Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên trong thời gian qua (năm 2014-2016) 47
3.2. Thực trạng hoạt động KSNB tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Việt Nam - Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên.....52
3.2.1. Hoạt động kiểm soát nội bộ tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Việt Nam - Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên.....54
3.2.2. Tình hình hoàn thiện hoạt động kiểm soát nội bộ tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Việt Nam - Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên.....68
3.2.3. Đánh giá về hiệu quả hoạt động kiểm soát nội bộ tại NHNo&PTNT Việt Nam Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên 85
3.3. Đánh giá hoạt động KSNB tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Việt Nam - Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên.....92
3.3.1. Kết quả đạt được 92

3.3.2. Hạn chế và nguyên nhân 94
Chương 4: GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN HOẠT ĐỘNG KIỂM SOÁT NỘI BỘ TẠI NGÂN HÀNG NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN VIỆT NAM - CHI NHÁNH TỈNH THÁI NGUYÊN 103
4.1. Định hướng hoạt động KSNB tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Việt Nam - Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên 103
4.1.1. Mục tiêu tổng quát 103
4.1.2. Yêu cầu đối với công tác hoàn thiện hoạt động kiểm soát nội bộ của Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Việt Nam - Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên 105
4.2. Giải pháp hoàn thiện hoạt động kiểm soát nội bộ tại Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Việt Nam - Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên 106
4.2.1. Thực hiện đúng quy trình kiểm soát, thực hiện triệt để việc kiểm soát lẫn nhau giữa các bộ phận tham gia quy trình 106
4.2.2. Bổ sung các thủ tục kiểm soát trong quy trình 107
4.2.3. Nâng cao trình độ đào tạo đối với cán bộ đảm nhận nhiệm vụ kiểm soát 109
4.2.4. Cơ cấu lại hệ thống kiểm soát nội bộ cho đúng quy trình, quy định 111
4.2.5. Hoàn thiện chế tài thưởng phạt nghiêm minh đảm bảo tính răn đe 114
4.2.6. Ứng dụng Công nghệ thông tin vào công tác Kiểm soát nội bộ 116
4.3. Các điều kiện để hoàn thiện hoạt động kiểm soát nội bộ 119
4.3.1. Phân định rõ ràng chức năng của bộ phận KSNB và Kiểm tra nội bộ 119
4.3.2. Hoàn thiện tiêu chuẩn đối với các chức danh trong hệ thống KSNB 120
4.4. Kiến nghị 121
4.4.1. Kiến nghị với Ngân hàng Nhà nước Việt Nam 121
4.4.2. Đối với Trung tâm Thông tin tín dụng 121
4.4.4. Kiến nghị với Ngân hàng Nông nghiệp và phát triển nông thôn Việt Nam- Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên 122
KẾT LUẬN 123
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO 125
PHỤ LỤC 127

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

CTCP	:	Công ty cổ phần
KSNB	:	Kiểm soát nội bộ
LNTT	:	Lợi nhuận trước thuế
NHNN	:	Ngân hàng Nhà nước
NHNo&PTNT	:	Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn
NHTM	:	Ngân hàng thương mại
QHKH	:	Quan hệ khách hàng
QLRR	:	Quản lý rủi ro
QTTD	:	Quản trị tín dụng
TCTD	:	Tổ chức tín dụng
TMCP	:	Thương mại cổ phần
TNHH	:	Trách nhiệm hữu hạn
TSBĐ	:	Tài sản bảo đảm
XHTDNB	:	xếp hạng tín dụng nội bộ
XLRR	:	Xử lý rủi ro

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 3.1. Cơ cấu nguồn vốn theo kỳ hạn gửi và theo thành phần kinh tế của Agribank - chi nhánh tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2014 - 2016.....48
Bảng 3.2. Kết quả tài chính giai đoạn từ năm 2014 - 2016 52
Bảng 3.3. Phân loại nợ tại Agribank chi nhánh Thái Nguyên 52
Bảng 3.4. Thống kê số cuộc kiểm tra và số lượng sai phạm giai đoạn 2013 - 2016 77
Bảng 3.5. Thống kê số lượng sai phạm trong hoạt động cấp tín dụng tại NHNo&PTNT Việt Nam - Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2013 - 2016.....79
Bảng 3.6. Thống kê số lượng sai phạm trong hoạt động kế toán tại NHNo&PTNT Việt Nam- Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2013 - 2016.....83
Bảng 3.7: Bảng kết quả khảo sát đối với yếu tố "Trình độ chuyên môn" 86
Bảng 3.8: Bảng kết quả khảo sát đối với yếu tố "Trang thiết bị cơ sở vật chất - kỹ thuật".....87
Bảng 3.9: Bảng kết quả khảo sát đối với yếu tố "Công tác kiểm tra, kiểm soát nội bộ" 89
Bảng 3.10: Bảng kết quả khảo sát đối với yếu tố "Nguồn nhân lực" 90
Bảng 3.11: Bảng kết quả khảo sát đối với yếu tố "Quy trình thủ tục" 91
Bảng 3.12: Bảng kết quả khảo sát đối với yếu tố "Tính công khai, minh bạch".....92
Bảng 3.13. Phân loại sai phạm do các bộ phận kiểm soát phát hiện giai đoạn 2013 - 2016 tại NHNo&PTNT Việt Nam- Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên.....97

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1. Mối quan hệ giữa quản trị rủi ro và kiểm soát nội bộ.....11
Hình 1.2. Quy trình kiểm toán nội bộ 26
Hình 3.1: Bộ máy tổ chức và quản lý của chi nhánh 45
Hình 3.2: Quy trình kiểm soát nội bộ tại NHNo&PTNT CN tỉnh Thái Nguyên 55
Hình 3.3: Số lần kiểm tra 61
Hình 3.4. Bộ máy kiểm tra nội bộ NHNo&PTNT Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2012-2013.....68
Hình 3.5. Bộ máy kiểm tra nội bộ NHNo&PTNT Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2014 - 2016.....70
Hình 3.6. Tốc độ tăng số lượng các sai phạm của NHNo&PTNT Chi nhánh tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2014 - 2016 78
Hình 3.7. Sai sót tác nghiệp của NHNo&PTNT chi nhánh tỉnh Thái Nguyên (2013 - 2016).....81
Hình 3.8. Sai phạm tiềm ẩn rủi ro mất vốn của NHNo&PTNT chi nhánh tỉnh Thái Nguyên (2013 - 2016).....82
Hình 4.1: Mô hình kiểm soát nội bộ 112